

Aan de commissie Sociaal

Geachte commissieleden,

In de gemeenteraadsvergadering van 12 mei 2022 heb ik toegezegd (22bb003474) een schriftelijke reactie te sturen op het rapport 'een schuldenvrije lei' van de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving.

De Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (hierna: RVS) stelt (kort samengevat) het volgende:

Voor het voorkómen van risicovolle en problematische schulden op de middellange termijn is nieuw beleid nodig dat de bestaanszekerheid van mensen centraal stelt. Tegelijkertijd signaleert de RVS dat de keten van schulden en schuldhulpverlening op onderdelen versterking behoeft. Daarom roept de Raad op tot een nationale saneringsopgave, met naast inspanningen voor het voorkomen en verhelpen van schulden, een focus op het verbeteren van (volks)gezondheid en welzijn en het (direct en indirect) voorkomen van zorggebruik. Daarbij zijn 2 sporen nodig:

1. Voor de lange termijn moet er gewerkt worden aan de onderliggende oorzaken van problematische schulden. Dit betekent dat de bestaanszekerheid van een groot deel van de Nederlandse bevolking structureel moet worden versterkt: met werk dat loont, betaalbare huisvesting, toegankelijk onderwijs en een betrouwbare en voorspelbare overheid. De Raad bereidt momenteel een advies voor over dit grotere maatschappelijke vraagstuk.
2. Voor de korte termijn is er een nationale saneringsopgave nodig. De omslag die binnen het systeem van schuldhulpverlening in gang is gezet, moet verder worden versterkt en versneld. De Raad ziet hiervoor twee leidende beginselen, namelijk:
 - a. de norm dat de overheid niemand in een perspectiefloze situatie mag brengen of houden;

b. dat de overheid haar burgers die met schulden te maken hebben altijd een menswaardig bestaan moet garanderen. Dit betekent onder andere dat de zorg voor inwoners in kwetsbare omstandigheden bij de overheid voorrang moet krijgen boven de angst voor individuele fraude.

Ik ben u dankbaar voor het onder de aandacht brengen van dit rapport. Ik onderschrijf de aanbevelingen uit dit rapport. Ook ik vind het van groot belang dat de bestaanszekerheid structureel wordt versterkt. Als mensen meer bestaanszekerheid ervaren, is het risico op problematische schulden kleiner. Wel moet worden aangetekend dat de verantwoordelijkheid voor de benodigde aanpassingen in wet- en regelgeving ligt bij het Rijk.

Problematische schulden zijn een maatschappelijk probleem die iedereen kan overkomen. Het leven in stress als gevolg van problematische schulden kan leiden tot gezondheidsproblemen, of deze versterken. En schulden brengen veel maatschappelijke kosten en onwenselijke gevolgen met zich mee. Daarom roep ik uw raad graag op om ook in de toekomst de verbinding te blijven leggen tussen gezondheid en armoede en schulden.

Ik herken dat de laatste jaren een verandering in het (maatschappelijk) denken over het ontstaan van en leven met problematische schulden is opgetreden. Het rapport bevestigt dat we de afgelopen jaren in Rotterdam al de juiste weg hebben ingezet met ons armoede- en schuldenbeleid. Zo is in de afgelopen vier jaar ingezet op het verbeteren van de toegang tot schulddienstverlening. Tevens herken ik de bevindingen uit het rapport ten aanzien van de voorgestelde acties die moeten leiden tot het perspectief kunnen bieden aan mensen die schulden dreigen te hebben of laten ontstaan. Daarom hebben we in Rotterdam het perspectieffonds voor jongeren en heb ik ook de mogelijkheden op een andere manier schulden voor ZZP'ers te saneren onderzocht.

De aanbevelingen uit het rapport zijn voor Rotterdam niet nieuw. Met het uitvoeringsprogramma Reset Rotterdam hebben we al diverse acties ingezet om Rotterdammers sneller perspectief te kunnen bieden. Denk aan acties omtrent preventie en vroegsignalering, sociaal incasseren door middel van het Keurmerk Warm Incasseren van Warm Rotterdam, de uitrol van stress sensitieve dienstverlening en de menselijke maat (waaronder persoonlijk contact en individualiseren), de ondersteuning bij het op orde brengen van de boekhouding voor ondernemers en het adviesrecht schuldenbewind.

De Rotterdamse incassoprocedures en schulddienstverlening zijn in de afgelopen jaren doorontwikkeld, waarbij al rekening is gehouden met de toepassing van de menselijke maat en het sneller perspectief op een schuldvrije toekomst willen bieden. Een van de voorstellen van de RVS is een nationaal perspectieffonds voor jongeren en volwassenen in uitzichtloze situaties, zoals bij niet-saneerbare schulden (fraudeschulden en schadevergoedingsmaatregelen) of in geval van geen inkomen. In Rotterdam kennen we al het Jongeren Perspectief Fonds, voor jongeren die niet geholpen kunnen worden binnen de reguliere schulddienstverlening. Omdat het voorgestelde fonds van RVS ook voor volwassenen zou moeten gelden zou dat een uitbreiding van de huidige doelgroep betekenen. Of hier mogelijkheden voor zijn laat ik graag aan een volgend college.

De RVS stelt een nationaal fonds voor het opkopen van schulden voor. Het opkopen van schulden is voor de gemeente (in haar rol als schuldeiser) niet mogelijk, omdat wij dan zelf de werkzaamheden van een incassobureau moeten gaan uitvoeren, namelijk het opkopen van waardepapieren en bij schuldenaren het ophalen van percentages op basis van afloscapaciteit. Hiermee zouden we zelf een soort incassobureau worden en dit kan en mag uiteraard niet zomaar. Daarom pleit ik, net als de RVS aanbeveelt, voor het vaker verstrekken van saneringskredieten daar waar dat mogelijk is (maatwerk) dan nu landelijk gezien het geval is. Daartoe werkt de NVVK al aan het Waarborgfonds

Saneringskredieten, een landelijk fonds dat gemeenten helpt om meer saneringskredieten te verstrekken. In Rotterdam hebben we een dergelijk waarborgfonds niet nodig, onze Kredietbank verstrekt al jaren saneringskredieten. Daarnaast bieden wij Rotterdamse jongeren via het Jongeren Perspectief Fonds al hulp wanneer zij niet in aanmerking kunnen komen voor reguliere schulddienstverlening. Deze diverse dienstverlening is nu nog niet in alle gemeenten beschikbaar, maar wij vinden dat iedereen recht heeft op dezelfde soort dienstverlening, onafhankelijk van de gemeente waar men woont.

Ik ga er van uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en dat de toezegging 22bb003474 hiermee is afgedaan.

Met vriendelijke groet,

Michiel Grauss
Wethouder Armoedebestrijding, Schuldenaanpak en Informele Zorg